

Vlaanderen
is omgeving

Huisdierwijzer hamster

▲ Cricetidae

DEPARTEMENT
OMGEVING

www.huisdierinfo.be

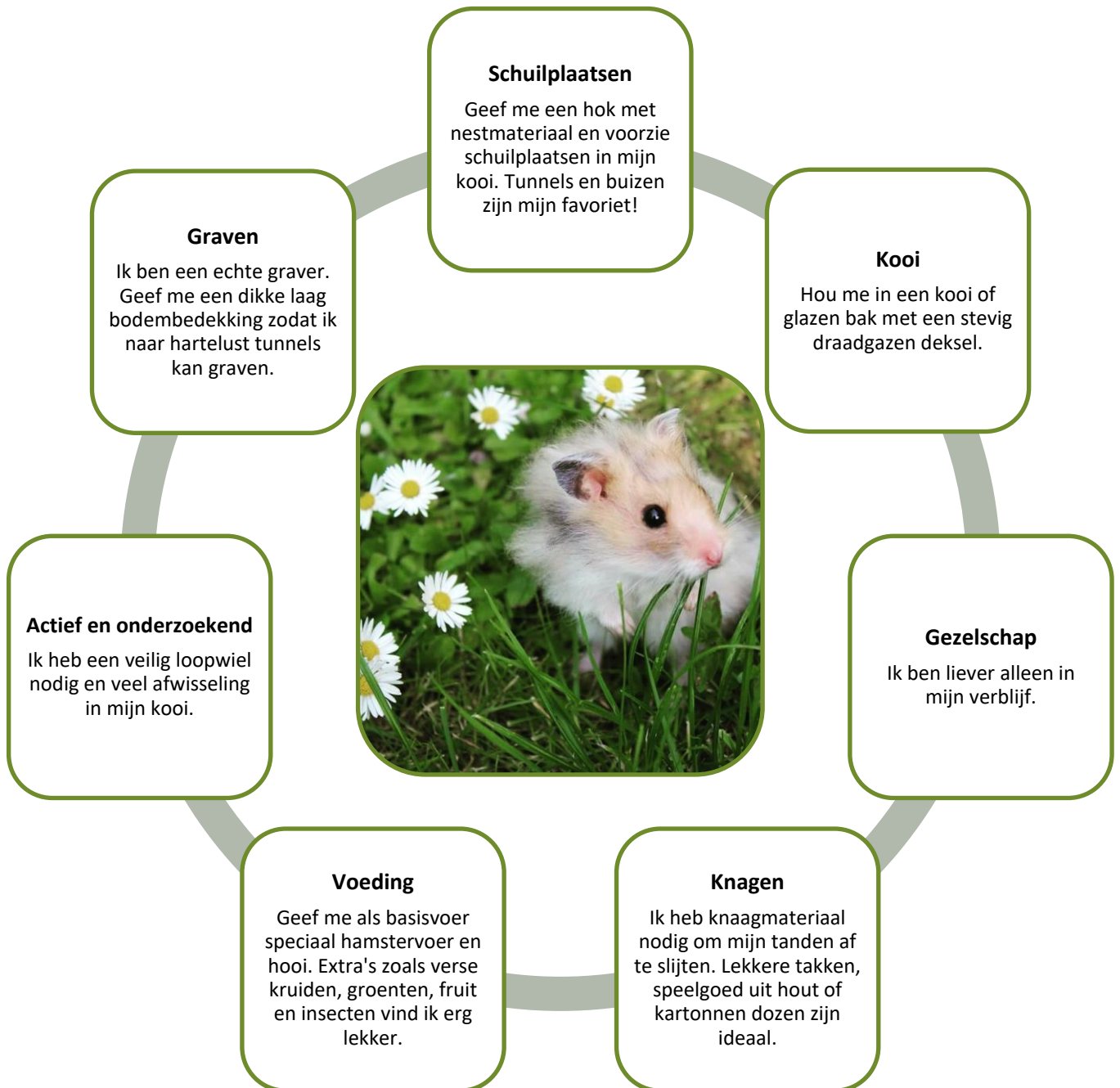
HUISDIERWIJZER: HAMSTER

Cricetidae

INHOUD

1	Overzicht	3
2	Natuurlijk gedrag en behoeften	4
3	Huisvesting en verzorging	5
3.1	Huisvesting	5
3.1.1	Gezelschap	5
3.1.2	Verblijf	5
3.1.3	Bodembedekking en nestmateriaal	6
3.1.4	Inrichting van de kooi	6
3.1.5	Dag- en nachtritme en de seizoenen	6
3.1.6	Verrijking	7
3.2	Voeding	7
3.3	Verzorging	8
4	Gedrag en omgang met het dier	8
5	Gezondheid	9
5.1	Voortplanting en bijhorend gedrag	9
5.2	Meest voorkomende gezondheidsproblemen	9
6	Aankoop of adoptie.....	10
7	Kosten	11

1 OVERZICHT

2 NATUURLIJK GEDRAG EN BEHOEFTE

Hamsters zijn kleine, actieve en nieuwsgierige knaagdieren uit de familie van woelmuizen en hamsters (*Cricetidae*). De ongeveer twintig soorten hamsters komen in bepaalde delen van de wereld in het wild voor. Zo houdt de Europese hamster (*Cricetus cricetus*) zich ook in België op in landbouwgebied. Dit zeldzame dier wordt beschermd en mag niet als huisdier worden gehouden. In België mogen de **goud- of Syrische hamster** (*Mesocricetus auratus*) en vier **dwerghamstersoorten** - met name de Chinese dwerghamster (*Cricetulus barbarensis*), de Russische of Dzoengaarse dwerghamster (*Phodopus sungorus*), de Campbells-dwerghamster (*Phodopus campbelli*) en de Roborovski-dwerghamster (*Phodopus roborovskii*) - wél als huisdier worden gehouden. Deze soorten hebben, met kleine verschillen, dezelfde behoeften. De meeste hamstersoorten zijn strikt solitair. Ze zijn erg agressief tegenover soortgenoten en zoeken mekaar alleen op tijdens de paarperiode.

Van oorsprong komen de dwerghamstersoorten voor in de steppen en semi-woestijn van Mongolië. De goudhamster komt uit het Midden-Oosten. Het klimaat in Mongolië is gekenmerkt door extreme temperatuurverschillen tussen de seizoenen en tussen dag en nacht. Overdag kan de temperatuur oplopen tot 39 °C, 's nachts daalt hij tot 6 à 15 °C. De winters zijn er koud en nat. De hamsters zijn goed aangepast aan deze temperatuurvariatie, en zijn vooral tijdens de schemering en de nacht actief. Ze slapen in hun holen tijdens de warmste en koudste periodes van de dag en nacht. Deze hamstersoorten houden geen winterslaap, maar gaan wel in rust. Tijdens deze periode zijn ze minder actief en eten ze minder. Hamsters verzamelen voedsel in hun kaakwangen en bewaren het als wintervoedselreserve in hun hol.

Hamsters zijn alleseters. Ze voeden zich met plantaardig voedsel, zoals zaden en noten, en met insecten, zoals mieren, kakkerlakken en vliegen. De dieren vallen in het wild ten prooi aan roofvogels, vossen, marterachtigen en slangen. Hamsters zijn daarom altijd erg alert en worden nerveus bij nieuwe geuren, geluiden en objecten of individuen in hun omgeving. Bij gevaar "bevrozen" ze of vluchten ze naar hun hol.

De dwerghamstersoorten zijn kleiner dan de goudhamster, ongeveer 7 tot 10 cm lang, en hebben een erg korte staart. De goudhamster wordt tot 13 cm lang. Net zoals bij andere knaagdieren stoppen de tanden van de hamster nooit met groeien. De goudhamster heeft een goudbruine vacht met een grijswitte buik, de vachtkleur van de dwerghamsters varieert van bruin tot grijs, afhankelijk van de soort. Van de hamster bestaan nog verschillende kweekkleuren naast de wildkleur. Er zijn ook langharige hamsters in de handel te koop.

Indeling in het dierenrijk

Rijk	<i>Animalia</i> (dieren)
Stam	<i>Chordata</i> (chordadieren)
Klasse	<i>Mammalia</i> (zoogdieren)
Orde	<i>Rodentia</i> (knaagdieren)
Familie	<i>Cricetidae</i> (Woelmuizen en hamsters)

3 HUISVESTING EN VERZORGING

3.1 HUISVESTING

3.1.1 Gezelschap

De meeste hamstersoorten zijn **solitair**. De dieren zijn erg agressief tegenover soortgenoten. Een hamster hou je dus liefst alleen in een kooi. Dat geldt zeker voor de goudhamster en de Chinese dwerghamster. Bij de Campbelli-dwerghamster, de Dzoengaarse dwerghamster en Roborovski-dwerghamster kan samenleven in een paar of trio mogelijk wel lukken bij dieren die uit hetzelfde nest komen. Voeg echter nooit een nieuwe hamster toe aan de groep! Met veel nestmateriaal, speelgoed en voldoende ruimte kan je zo veel mogelijk de vrede in je hamsterkooi bewaren.

3.1.2 Verblijf

Voor het houden van een hamster is zowel een kooi met tralies als een glazen aquarium geschikt. Beide opties hebben hun voor- en nadelen en zijn soms beter geschikt voor een bepaalde soort. **Dwerghamsters** hebben een **kooi** nodig van **minimaal 60 cm x 60 cm x 80 cm** (lengte x breedte x hoogte). **Goudhamsters** hebben een verblijf nodig van **minimaal 100 cm x 50 cm** (lengte x breedte). Om te vermijden dat ze probleemgedrag zoals traliebijten gaan vertonen, moeten hamsters voldoende ruimte krijgen. Hoe groter de kooi, hoe beter.

Een kooi met zijwanden van **tralies** heeft een plastieken onderbak van minimaal 40 cm diep nodig, zodat de hamsters goed in de bodembedekking kunnen graven. Deze kooien hebben meestal verschillende verdiepingen. Om te vermijden dat de dieren van hoog vallen, voorzie je best voldoende tussenplateaus, want hamsters zien niet zo goed. Daarnaast mag de ruimte tussen de tralies maximaal 1 cm bedragen, anders bestaat de kans dat je dwerghamster ontsnapt. Kooien voor muizen en ratten zijn daarom beter geschikt dan bijvoorbeeld cavia- of konijnenkooien. Dit type kooi biedt voldoende ventilatie, is gemakkelijk schoon te maken en geeft de hamster door de verschillende verdiepingen een interessante leefomgeving. Pas echter op voor kinderen en andere huisdieren, die met dit type kooi wel gemakkelijker aan de hamster kunnen komen.

Je kan ook kiezen voor een **glazen bak** of aquarium. Dit type verblijf is vooral geschikt voor de kleine dwerghamstersoorten, en voorkomt dat ze ontsnappen. De hamster wordt ook minder gestoord door bijvoorbeeld kinderen of andere huisdieren. De geuren van urine blijven echter lang hangen en de ammoniak kan na verloop van tijd ademhalingsklachten bij de hamster veroorzaken. Het glas is moeilijker schoon te houden en het verblijf is al snel te saai door het gebrek aan verdiepingen. Als je dit type verblijf kiest, dan moet je het dus complex en interessant inrichten.

Plaats de kooi op een **rustige plaats**, weg van hittebronnen zoals de verwarming, direct zonlicht en de open haard. Dit is zeker belangrijk als je de hamster in een glazen bak houdt, om **oververhitting te voorkomen**. Kamertemperaturen tussen 18 en 23 °C zijn ideaal. Bij temperaturen lager dan 15 °C wordt de hamster minder actief. Bij een temperatuur lager dan 8 tot 10 °C gaan ze effectief in winterrust.

Een hamster wordt snel verkouden door tocht. Plaats de kooi op een verhoging en weg van de deur om dit zoveel mogelijk te voorkomen.

3.1.3 Bodembedekking en nestmateriaal

Als **bodembedekking** zijn **houtpulp, papier of hennep** geschikt. Gebruik geen houtpulp of snippers van de dennen- en cederboom, want deze kunnen schadelijk zijn. Ook klompvormende kattenbakkorrels zijn schadelijk bij inslikken en dus ongeschikt. Hamsters zijn heel proper en mesten op één plaats. Eventueel kan je op die plek goed absorberend materiaal gebruiken dat je gemakkelijk dagelijks kan vervangen.

Hoe dieper de bodembedekking, hoe beter, want de hamster houdt van graven. Voorzie een minimale strooisellaag van 15 cm voor dwerghamsters en 20 cm voor goudhamsters.

Als **nestmateriaal** is **hooi en keuken- of toiletpapier** geschikt. Gebruik liever geen fijner materiaal zoals watten of kussenvulling, want als de hamster het inslikt kan dat een darmblokkade veroorzaken. De zogenaamde "hamsterwatten" die je in winkel kan kopen zijn dus niet geschikt!

3.1.4 Inrichting van de kooi

In een hamsterverblijf moeten de volgende zaken aanwezig zijn:

- schuilplekken in de vorm van tunnels van hout of karton
- minstens twee donkere schuilhuisjes met nestmateriaal zoals gescheurd papier
- een complexe inrichting met tunnels en touwen
- een knaagbestendige, ondiepe voederschaal, bijvoorbeeld van geglazuurd aardewerk
- een drinkfles met een stalen drinktip
- een zandbad met chinchillazand voor de vachtverzorging
- eventueel een veilig loopwiel

Een kooi met meerdere verdiepingen geeft je hamster de mogelijkheid om te klimmen en te onderzoeken. Maak slim gebruik van de beschikbare ruimte en maak het interieur interessant door **tunnels, looprekken, speelgoed en nestplaatsen** te voorzien. Deze kan je zelf maken, maar het hamsterspeelgoed en ander toebehoren is ook te koop in de dierenwinkel. Een gesloten **loopwiel** zonder spijlen is een veilige optie voor de hamster, en zorgt voor lichaamsbeweging. Voor de goudhamster heb je een loopwiel met een doorsnede van minimaal 27 cm nodig.

3.1.5 Dag- en nachtritme en de seizoenen

Hamsters zijn 's nachts actief en slapen overdag. Plaats de kooi dus niet in je slaapkamer: de hamster kan je wakker houden! Zorg ervoor dat de hamster donkere en lichte periodes heeft, ze hebben nood aan een normaal dag- en nachtritmecyclus.

In het wild gaan hamsters in winterrust om de koudste periodes te overbruggen. Hou je de hamster in een koude kamer, dan kan dit ook in huis gebeuren. De hamster kan dan zo diep slapen dat hij wel dood lijkt.

3.1.6 Verrijking

Verrijking helpt tegen afwijkend gedrag en verveling. Door nieuwe prikkels te geven, stimuleer je het dier en doorbreek je zijn dagelijkse routine.

Hamsters zijn erg onderzoekend. Zorg daarom voor voldoende ruimte en geschikte objecten om mee te spelen zoals kartonnen toiletrollen of dozen. Touwen kunnen door het dier uitgerafeld worden en gebruikt worden als nestmateriaal. In de dierenwinkel is speelgoed voor knaagdieren te koop. Dit is gemaakt van hout of kokos en helpt bij het onderhoud van de tanden. Koop nooit plastic speelgoed, want de dieren knagen het kapot en het is onveilig.

Door het voedsel zoals muesli met granen, zaden en noten te verspreiden over de kooi, hou je de dieren langere tijd bezig en stimuleer je het voedselzoekgedrag.

De meeste hamsters houden van het rollen in zand. Zeer fijn zand in een ondiepe en lage schaal geven, bijvoorbeeld chinchillazand, kan heel verrijkend zijn voor je dier.

Verdiep je verder in de kenmerken van de natuurlijke omgeving van het dier om nog meer tegemoet te komen aan zijn behoeften en interesses. Het is een goed teken als het dier onderzoekend en nieuwsgierig is. Kijk dagelijks naar het dier om zijn gedrag en behoeftes te leren kennen. Een passief dier dat weinig gebruik maakt van de ruimte, is mogelijk ziek of geeft aan dat de omgeving niet goed voldoet, te koud is of tot verveling leidt.

3.2 VOEDING

In het wild zijn hamsters alleseters. Geef als basisvoeding een compleet **pelletvoer** voor hamsters, daarin zitten alle voedingsstoffen die de hamster nodig heeft. Geef ook steeds **hooi** van een goede kwaliteit. Je kan dit aanvullen met **muesli met noten en zaden, droge kattenbrokken, levende krekels** en gewassen en versneden **groenten en fruit**. Ook **verse kruiden, grassen en bladeren** kunnen een waardevolle toevoeging aan het dieet zijn. Geschikt zijn o.a. paardenbloemen en luzerne. Om maag- en darmproblemen te vermijden, moet je veranderingen in het dieet heel langzaam doorvoeren.

Voeder alleen planten waarvan je zeker bent dat er geen pesticiden of meststoffen op gebruikt zijn. Pluk geen planten die groeien naast een drukke weg, want deze kunnen vervuild zijn door uitlaatgassen. Voeder geen druiven of rabarber, want die kunnen giftig zijn voor de hamster. Wilgen- en fruitboomtakken zijn goed knaagmateriaal en helpen bij het gezond slijten van de tanden.

Denk eraan dat hamsters ook echt 'hamsteren': ze verzamelen voer in hun wangzakken en leggen hiermee een (winter)voorraad aan in hun schuilhuisje.

3.3 VERZORGING

Dagelijks

- Controleer hoeveel er gegeten en gedronken is en of de hamster zich normaal gedraagt.
- Verwijder bederfbare voederresten zoals verse kruiden, groenten, fruit en insecten.
- Ververs het water.
- Reinig de mestplaats en vervang vochtige bodembedekking waar nodig.
- Geef vers hooi.
- Voeder het dier, bij voorkeur bij het vallen van de avond.
- Controleer of de inrichting van de kooi nog veilig en in orde is

Minstens eenmaal per week

- Reinig de waterfles en de voerbak.
- Kijk de voedselverzamelplekken goed na: verstopt voedsel kan gaan schimmelen.
- Vervang versleten speelgoed en knaagmateriaal.
- Voorzie nieuwe voorwerpen, speelgoed, puzzels, nestmateriaal enz., zodat de dieren iets nieuws kunnen ontdekken.
- Vervang het zand

Elke twee weken

- Verwijder het bodemmateriaal, reinig de kooi en accessoires met water en zeep en vul met een nieuwe laag bodembedekker. Leg na het kuisen steeds een klein deel van het gebruikte bodemmateriaal en nestmateriaal uit het schuilhuisje terug zodat de hamster zijn geur herkent.
- Controleer de nagels, pootkussens en tanden wanneer mogelijk.

4 GEDRAG EN ONGANG MET HET DIER

Hamsters zijn 's nachts actief en rusten en slapen in hun schuilhuisje. Respecteer hun bioritme en laat ze rusten overdag. Ze durven wel eens te bijten als ze wakker gemaakt worden. Hamsters zijn daarom goede dieren voor mensen die overdag weg zijn, maar niet zo geschikt voor jonge kinderen die vroeg naar bed moeten.

Hamsters zijn erg actief en onderzoekend. Met een veilig en voldoende groot loopwiel kunnen ze veel rennen. Haal het loopwiel tijdelijk weg als je hamster erg uitgeput lijkt of zijn onderpootkussens gekwetst zijn. Nieuw speelgoed en veel afwisseling in het interieur van de kooi is nodig om verveling te voorkomen.

De dieren zien slecht, maar onderzoeken hun omgeving met hun snorharen, die ze gebruiken als een zeer

gevoelig tastorgaan. Voor communicatie tussen soortgenoten is vooral de geur erg belangrijk. Plaats de kooi of het aquarium stevig en op een rustige plaats. Harde geluiden, zoals het slaan met deuren, trillingen of tikken op het glas, kunnen de dieren doen schrikken en veroorzaken stress.

Hamsters zijn van nature verlegen, maar worden bij een rustige en goede behandeling wel snel tam. Voor het oppakken kan je ze het beste eerst aan je handen laten snuffelen. Schep de hamster dan niet langs de bovenkant maar van opzij voorzichtig op met twee handen.

Hamsters zijn erg snel, let er goed op dat ze niet uit je handen lopen en bescherm ze tegen het vallen van

grote hoogte. Wees vooral voorzichtig als kleine kinderen er mee om gaan, de diertjes zijn immers erg kwetsbaar.

5 GEZONDHEID

5.1 VOORTPLANTING EN BIJHOREND GEDRAG

Het geslacht is bij de hamster te herkennen door de afstand van de geslachtsopening tot de anus. Bij vrouwelijke dieren is deze afstand veel kleiner dan bij mannelijke dieren. Vanaf de leeftijd van 20 dagen zijn vrouwelijke goudhamsters al geslachtsrijp, bij mannelijke goudhamsters is dit een week tot 2 weken later. De dwerghamsters zijn seksueel volwassen op ongeveer 2 tot 2,5 maanden. Om problemen te vermijden wacht je best met kweken tot de vrouwelijke hamster 6 maanden is. Kweek enkel als je zeker bent dat je verantwoordelijke eigenaars voor de jongen kan vinden.

In het wild krijgen vrouwelijke goudhamsters zin om te paren wanneer de dagen langer worden. Bij de dwerghamsters kan het vrouwelijke dier het ganse jaar door paringsbereid worden, maar alleen als een mannelijke soortgenoot in de buurt is. Alle hamstersoorten gebruiken geuren om te communiceren met soortgenoten. De lichaamsgeuren en urine spelen een belangrijke rol tijdens het bevestigen van de dominantie en tijdens de paarperiode.

De goudhamster heeft de kortste draagtijd van alle levendbarende dieren: na ongeveer 16 dagen worden 8 tot 12 jongen geboren. Bij de dwerghamsters duurt de draagtijd ongeveer 20 tot 22 dagen, waarna 3 tot 10 jongen worden geboren.

De hamsterjongen worden blind en kaal geboren en drinken tot 20 à 30 dagen de melk van de moeder. Vanaf 3 weken beginnen de jongen vast voer te eten. Alleen de moeder zorgt tijdens die periode voor de jongen. Soms beslist ze enkele van haar jongen op te eten. In het wild is dit een gepaste strategie wanneer er weinig eten voorradig is. In gevangenschap kan een verstoring echter aanleiding geven tot dit kannibalistisch gedrag. Om problemen te vermijden is het aangeraden de moeder en haar jongen met rust te laten.

5.2 MEEST VOORKOMENDE GEZONDHEIDSPROBLEMEN

Met een goede huisvesting, verzorging en gevarieerde voeding kunnen hamsters **tot 4 jaar oud** worden, maar **gemiddeld** worden ze **tussen de 2 en 2,5 jaar oud**.

Controleer je hamster dagelijks op kwetsuren of ziekte. Als een hamster ziek wordt kan je dit merken aan het gedrag. Zieke dieren zijn minder actief, futloos en eten minder. Een zieke hamster zit bijna altijd in elkaar gedoken. De ogen staan dof en liggen diep. Te vochtige mest of diarree, neus- en oogvloeï, aanhoudend niezen of kuchen, moeilijk lopen en balans houden zijn duidelijke tekenen dat er iets mis is met je hamster.

Controleer regelmatig de tanden. De tanden van de hamster groeien voortdurend door en moeten mechanisch afgesleten worden door het knauwen aan hard materiaal zoals stro, hamsterpellets en twijgen.

Als je denkt dat je hamster ziek is, moet je meteen contact opnemen met een dierenarts. Hamsters laten liever niet zien dat ze ziek zijn. Wanneer je merkt dat de hamster ziek is, is de situatie dus al ernstig.

De meest voorkomende problemen bij hamsters zijn:

- **Vlooien**
Symptomen: jeuk, kale plekken, veel krabben.
De hamster kan besmet worden met vlooien door honden of katten. Hou er dus rekening mee ook de hamster te behandelen als andere huisdieren last hebben van vlooien. Let op met overdosering en vraag raad aan je dierenarts!
- **Tandproblemen**
Symptomen: minder eten, vermageren, voer laten vallen uit de bek, te lange tanden.
De tanden blijven doorgroeien. Als de tanden verkeerd groeien door een foute stand en niet afslijten, dan kan dit voor problemen zorgen. Een dierenarts kan dan de tanden inkorten. De tanden kunnen ook afbreken door overmatig bijten aan het traliewerk of door fout te bijten met te lange tanden. Je moet dan zo snel mogelijk naar de dierenarts gaan.
- **Verkoudheid**
Symptomen: niezen, hoesten, neusuitvloeit, reutelende ademhaling.
Hamsters kunnen slecht tegen een hoge luchtvochtigheid of tocht. Ze worden dan gemakkelijk verkouden. Ga te rade bij de dierenarts.
- **Diarree en 'natte staart'**
Te veel vochtige voeding zoals verse planten, fruit en groenten kan diarree veroorzaken. Andere oorzaken zijn **verkeerde antibiotica**, een wormenbesmetting of bacteriële infectie. Jonge dieren zijn gevoelig voor een bacterie die de 'natte staart'-ziekte veroorzaakt. Ze hebben dan waterdunne ontlasting, waardoor de staart en anus nat zijn. Dit kan fataal zijn. Ga te rade bij de dierenarts.
- **Hartproblemen**
Symptomen: kortademig, blauwe huidtint, onregelmatige hartslag.
Dit komt meer voor bij oudere vrouwelijke hamsters. Ga te rade bij de dierenarts.
- **Oogontsteking**
Symptomen: oogvloeit, dikke ogen, korstige etter.
Door een te stoffige bodembedekker of als gevolg van bijtewonden kunnen oogontstekingen ontstaan. Verwijder de korsten met lauwarm water en een doek en contacteer de dierenarts.

6 AANKOOP OF ADOPTIE

Hamsters zijn redelijk gemakkelijke huisdieren. Ze zijn leuk om naar te kijken en intelligent en actief. De volgende vragen helpen je over de aankoop van een hamster na te denken:

- Hamsters kunnen 2 tot 4 jaar oud worden, kan je er gedurende deze hele periode voor zorgen?
- Heb je een veilige plaats om de hamster te huisvesten, zonder kat of hond in de buurt?
- Begrijp je dat het geen knuffeldier is, en je er voorzichtig mee moet omgaan?
- Heb je de ruimte voor een voldoende groot verblijf?
- Heb je genoeg tijd om de hamster te verzorgen en de kooi proper te maken?
- Is er iemand die de hamster kan verzorgen als je op vakantie gaat?
- Heb je ongeveer 10 tot 15 euro per maand over voor de voeding en verzorging?

Een hamster koop je bij een fokker, in een dierenwinkel of je adopteert er een bij [een asiel of knaagdierenopvang](#). Kies een verkoper bij wie de dieren er gezond uitzien, het verblijf en het water proper zijn, alle dieren voldoende ruimte hebben en er veel schuilplaatsen en speelgelegenheden zijn in het verblijf. Wees kritisch en durf vragen te stellen. Als koper ben je verantwoordelijk voor een goede keuze. Koop geen zwakke of zieke dieren, zo hou je foutieve handel in stand. Let goed op of de dieren een propere neus en ogen hebben, een geluidloze ademhaling en of de snijtanden goed op elkaar staan en niet doorgesloten zijn. Als je

verwaarloosde dieren opmerkt kan je dit melden bij de Dienst Dierenwelzijn op het [meldpunt voor verwaarloosde en mishandelde dieren](#).

Voordat je de hamster mee naar huis neemt, moet het verblijf in orde zijn. Een hamster kan je vervoeren in een houten doos met ventilatiegaten. Het is minder stresserend voor het dier als het tijdens het vervoeren omringd is door bekende geuren, zoals bv. het nestmateriaal uit de nestplek. Na de aankoop moet het dier een aantal weken wennen aan de nieuwe situatie. Laat de hamster dus de eerste tijd met rust. Na een week kan je meer toenadering zoeken.

7 KOSTEN

De prijs voor een hamster schommelt tussen 2 en 11 euro, afhankelijk van de soort en de haarlengte.

Een geschikte kooi kost gemiddeld 80 euro zonder inrichting, volledige starterspakketten zijn te koop voor ongeveer 100 euro.

Maandelijks moet je rekenen op 10 à 15 euro voor de kosten van voeding, nestmateriaal en verzorging. Als het dier ziek wordt, kunnen de dierenartskosten wel hoog oplopen.

Koning Albert II laan 20/8
1000 Brussel
www.omgevingvlaanderen.be